

Clima urbà, agricultura vertical i sostenibilitat

MSc. Esther Sanyé
Dr. Joan Rieradevall

Dr. Jordi Oliver-Solà
Dr. Juan Ignacio Montero

L'aportació dels sistemes d'observació de la Terra a les noves variables climàtiques: local, regional i global
19 de setembre de 2013

L'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) és un institut propi de la **Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)**

Formació:

- **MEISAES** – Màster en Estudis Interdisciplinars en Sostenibilitat Ambiental, Econòmica i Social
- **JEMES** – Joint European Master Programme in Environmental Studies
- **Doctorat en Ciència i Tecnologia Ambientals**

Tesis doctorals 2012:	18
Tesis doctorals 2003-12:	121
Alumnes Màster 2012-13:	53
Publicacions 2011-12:	291

<u>Recerca:</u>	Ecologia industrial	Ecologia econòmica
	Canvi global	Biodiversitat – Etnoecologia
	Oceanografia	Aerobiologia
	Responsabilitat social corporativa	

Sostenipra és un grup de recerca format per investigadors i estudiants de:

Dr. Xavier Gabarrell, Dr. Joan Rieradevall, Dr. Gara Villalba

- Ecoinnovació, ecodisseny i ACV
- Ecologia industrial i MFA

Dr. Pere Muñoz, Dr. Juan Ignacio Montero, Dr. Assumpció Antón

- Sostenibilitat en sistemes agrícoles

Dr. Carles M Gasol, Dr. Jordi Oliver, Raul Garcia, Dr. Ramon Farreny, Dr. Jesus Rives, Dr. Julia Martínez, Dr. Neus Puy, Dr. Laura Talens, Dr. Louis Lemkow

- Spin-off des de 2009
- Transferència tecnològica

FLUXOS URBANS

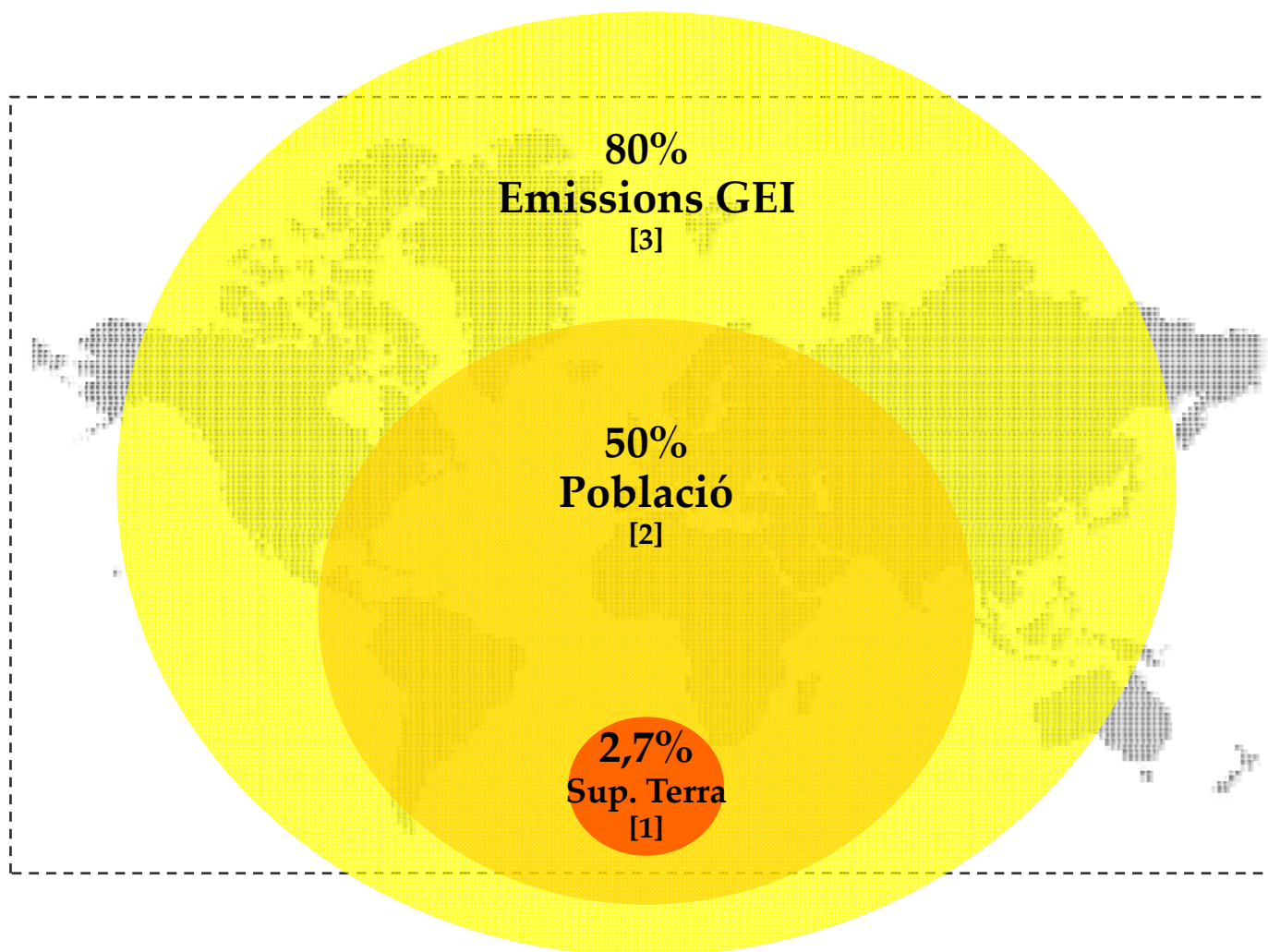
Actual metabolisme lineal

La ciutat té un elevat ritme de consum de recursos i de degradació (contaminació)

FLUXOS URBANS

[1] UN (2007) Urban population, Development and the Environment. Department of Economic and Social Affairs.

[2] UN (2008) World Urbanization Prospects: The 2007 Revision Population Database.

[3] Ash C, Jasny BR, Roberts L, Stone R, Sugden A (2008) Reimagining cities - Introduction. Science 319(5864): 739-739.

Sostenibilitat: Tendència a un sistema circular

La ciutat minimitza el consum de recursos i maximitza el reciclatge

Eines i escala urbana

EINES

DESENVOLUPADES

- Auditories
- Petjada ecològica
- Agenda 21

EN DESENVOLUPAMENT

- ACV (Carbon Footprint)
- AFM
- Ecodisseny

FUTURES

- Anàlisi exergia
- Integració GIS-ACV

ESCALA

Ciutat / Regional

- Fluxes de consum d'aigua i materia en Plans estratègics

Barri

- Escenaris de xarxes de barri (aigua, gas, energia, informació)
- Serveis, industrials, vivendes

Edifici

- Auditories energètiques
- Oficines, àrees comercials
- ACV de materials

Espai públic

- Ecodisseny de mobiliari urbà
- Paviments

Indicadors de sostenibilitat urbana i eines per un planejament sostenible

Integració del SIG amb eines de quantificació ambiental

CIUTAT I FLUXOS D'ALIMENTS:

Protocol d'assessorament del
POTENCIAL implementació
d'hivernacles en coberta

AGRICULTURA I BIOENERGIA:

Combinació de dades SIG
(forestal, clima, terreny) per
determinar el **POTENCIAL**

CIUTAT I RECURSOS RENOVABLES:

Treball de dades a
ESCALA CIUTAT
(Dades, Quantificació)

AGRICULTURA I FERTILITZANTS:

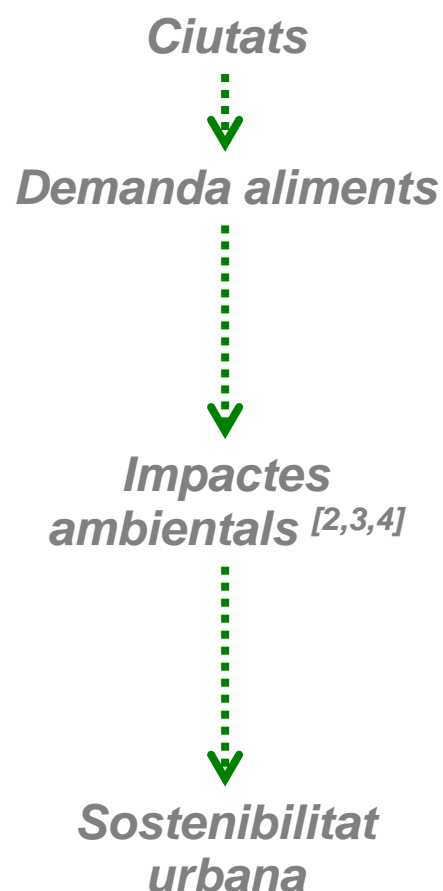
Demanda i oferta de Nitrogen
(Fertilitzant, compost)
NIVELL TERRITORIAL

CIUTAT I FLUXOS D'ALIMENTS:

Protocol d'assessorament del **POTENCIAL** implementació
d'hivernacles en coberta

ALIMENTS I CIUTAT

50.3% de la població mundial
(70% estimada per al 2050)^[1]

Increment del transport de productes alimentaris a ciutats

↑ Importació d'aliments

Les ciutats han desplaçat les àrees de producció agrícola

↑ Requeriments logístics

Increment del consum energètic i de les emissions de CO₂

**Expansió urbana
Globalització**

Augment de les distàncies entre àrea de producció – consum

El transport d'aliments i la producció urbana (autosuficiència) són PUNTS CLAU

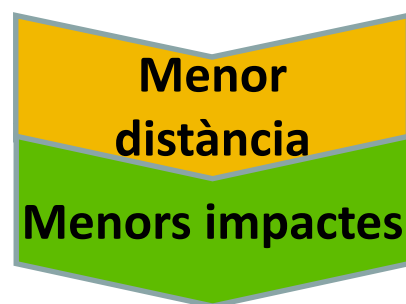
^[1] UN-Habitat (2010) *State of the world's cities 2010/2011. Bridging the urban divide*. Earthscan, London; ^[2] Jones A, An Environmental Assessment of Food Supply Chains: A case study on Dessert Apples. *Environ Manage* 30: 560 – 576 (2002); ^[3] Milà i Canals L, Cowell SJ, Sim S and Basson L, Comparing Domestic versus Imported Apples: A focus on energy use. *Environ Sci Pollut Res* 14: 338 – 344 (2007); ^[4] Torrellas M, de León WE, Raya V, Montero JI, Muñoz P, Cid MC and Antón A, *LCA and tomato production in the Canary Islands*. The Eighth International Conference on EcoBalance, 10-12 December, Tokyo (2008).

Repte urbà

Accions sostenibles

Necessitat de produir aliments més a prop de les ciutats

Promoció de la producció local
(i.e. Moviment Slow food, km. 0)

Integració de la producció a les ciutats
(i.e. planejament, sistemes agrourbans)

^[6] Cerón I, Sanyé E, Rieradevall J, Montero JI, Oliver-Solà J. Barriers and opportunities to implement Roof Top Eco-Greenhouse (RTEG) in Mediterranean Cities of Europe. *J Urban Tech* (in press) (2011); ^[7] Despommier D. The vertical farm: controlled environment agriculture carried out in tall buildings would create greater food safety and security for large urban populations. *Journal of Consum Prot Food Saf* 6: (2) 233-236 (2010)

Integració de l'agricultura a les ciutats

AGRICULTURA URBANA

PERIURBANA

Agricultura periurbana
(parcs agraris)

Espais agraris
marginals

ESPAIS URBANS

Horts comunitaris
Horts urbans

Horts domèstics

Guerrilla
gardening

EN EDIFICIS

No protegida

Horts en coberta

Windowsill
gardening

Protegida

Hivernacles en
coberta

Vertical
farming

ALIMENTS I CIUTAT

EN EDIFICIS

Rooftop
greenhouse

Nous edificis
Edificis existents
Rehabilitació

Cultius protegits

Potencials sinèrgies

El edifici manté la
seva funció

Experiències reals

Beneficis producció
local

ALIMENTS I CIUTAT

Experiències reals

Petita escala

Fairmont Royal Hotel

SERVEIS

Kentucky University

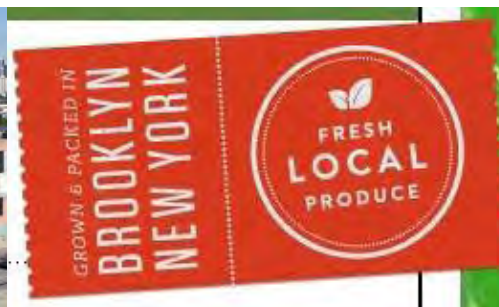
RECERCA

Escala comercial

Lufa farms
Montreal, Canada

COMERCIAL

GothamGreens
Brooklyn, NY

Etiqueta local en
supermercats

ALIMENTS I CIUTAT

Projecte pilot: Universitat Autònoma de Barcelona

Petita escala

Nou edifici ICTA-ICP
Esperat: 2014

Bellaterra, Barcelona

1r RTG interconnectat a Espanya

RECERCA

Protocol per avaluar el potencial d'implementació d'hivernacles en coberta

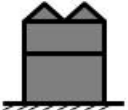

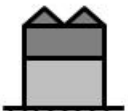
OBJECTIUS: Definir les **cobertes viables** a curt, mitjà i llarg plaç
Quantificar el **potencial d'implementació**
Quantificar **indicadors ambientals i d'autosuficiència**
Crear una eina per l'assessorament de grans àrees i peces de planejament (polígons)

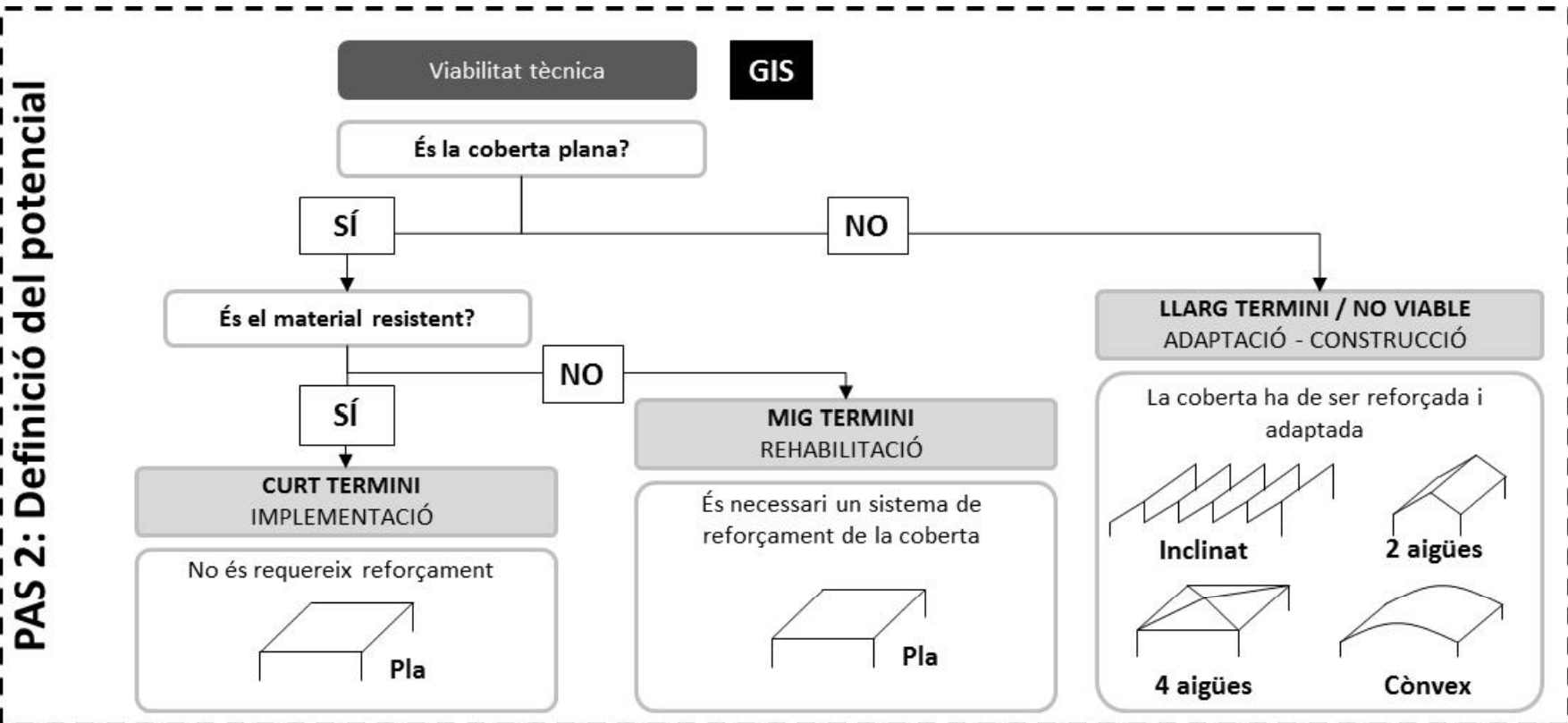

A. Criteris

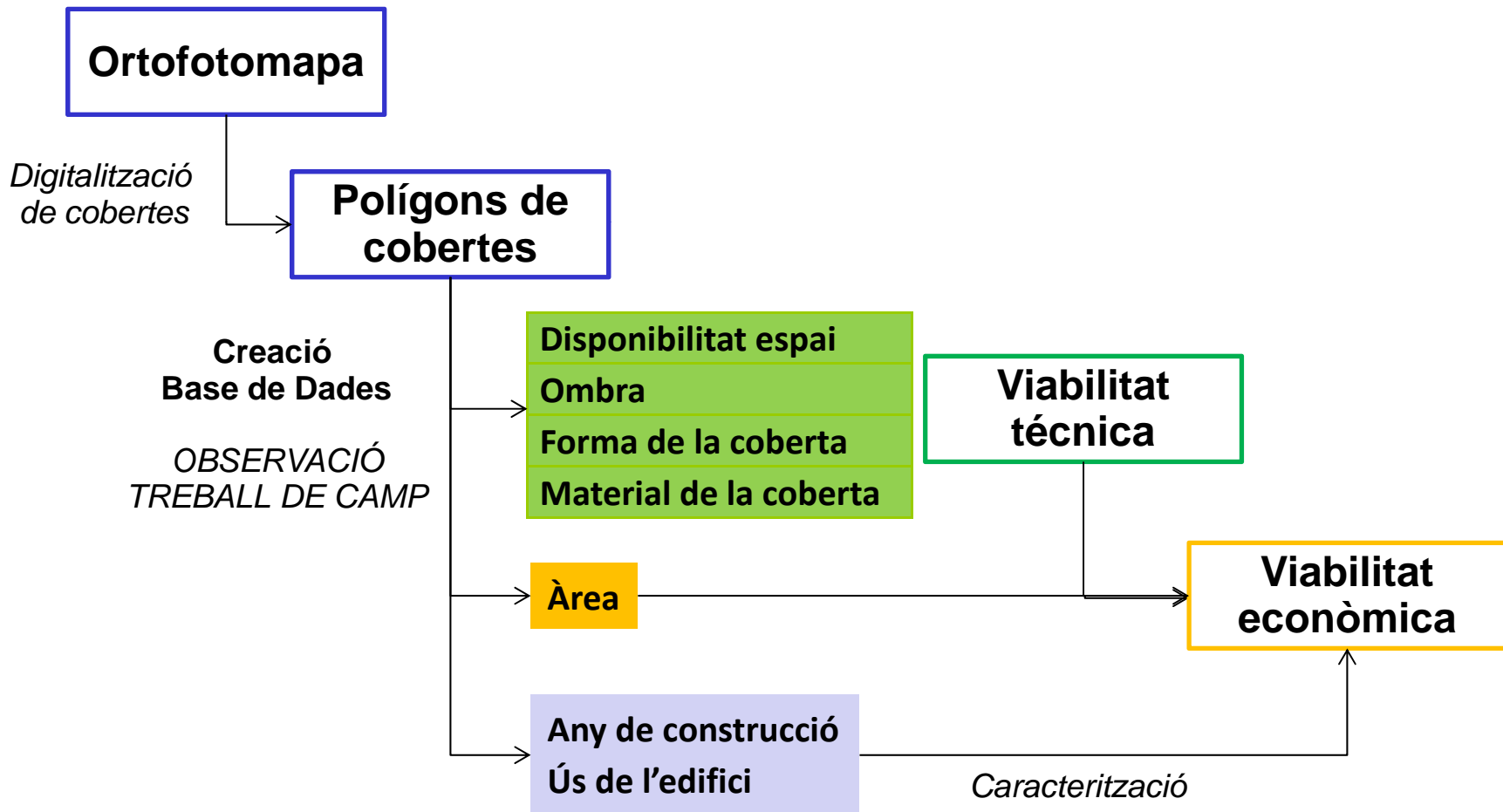
PAS 1: Definició de requeriments

SISTEMA	CRITERIS	EINES I DADES	TIPUS
 Sistema	Planejament El planejament ha de permetre la instal·lació d'hivernacles en coberta. Si aquest aspecte no està inclòs, s'ha d'evaluar si el planejament es pot modificar	Revisió de documentació (i.e., planejament, lleis)	Q _L E
 Teulada	Agricultura La coberta ha d'estar lliure per a l'adequada instal·lació de l'hivernacle. Les parts ocupades per altres instal·lacions s'han d'excloure de l'anàlisi	SIG: Dades coberta	Q _T E
	Economia La llum solar és un element imprescindible per a la producció agrària, per tant s'han d'excloure les parts ombrejades	SIG: Dades coberta	Q _T E
	Legal Un àrea mínima de producció s'ha d'estimar per a garantir la viabilitat econòmica del sistema	SIG: Dades coberta	Q _T I
 RTG	Legal L'hivernacle i l'adaptació de la coberta han de complir amb els codis legals de la zona d'estudi	Revisió de documentació (i.e., lleis, codis tècnics)	Q _L E
	Tècnic La coberta ha d'assegurar estabilitat per a la implementació del sistema hivernacle i l'accés als treballadors	SIG: Dades coberta	Q _T I

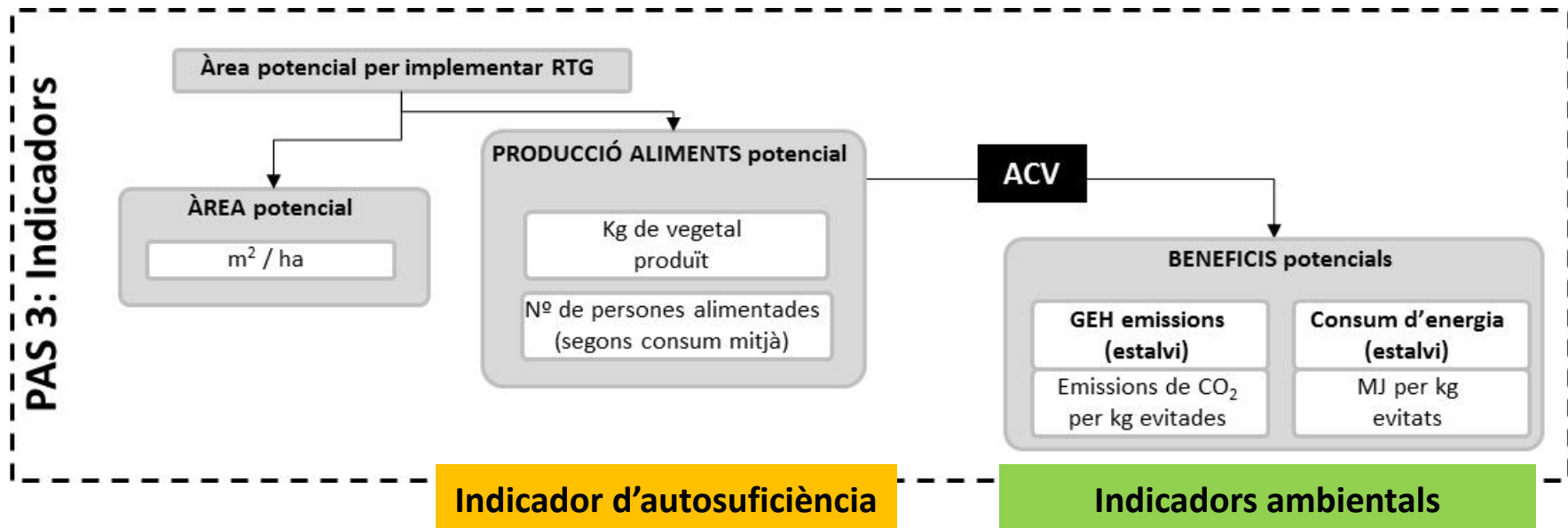
B. Càlcul del potencial

B. Càlcul del potencial

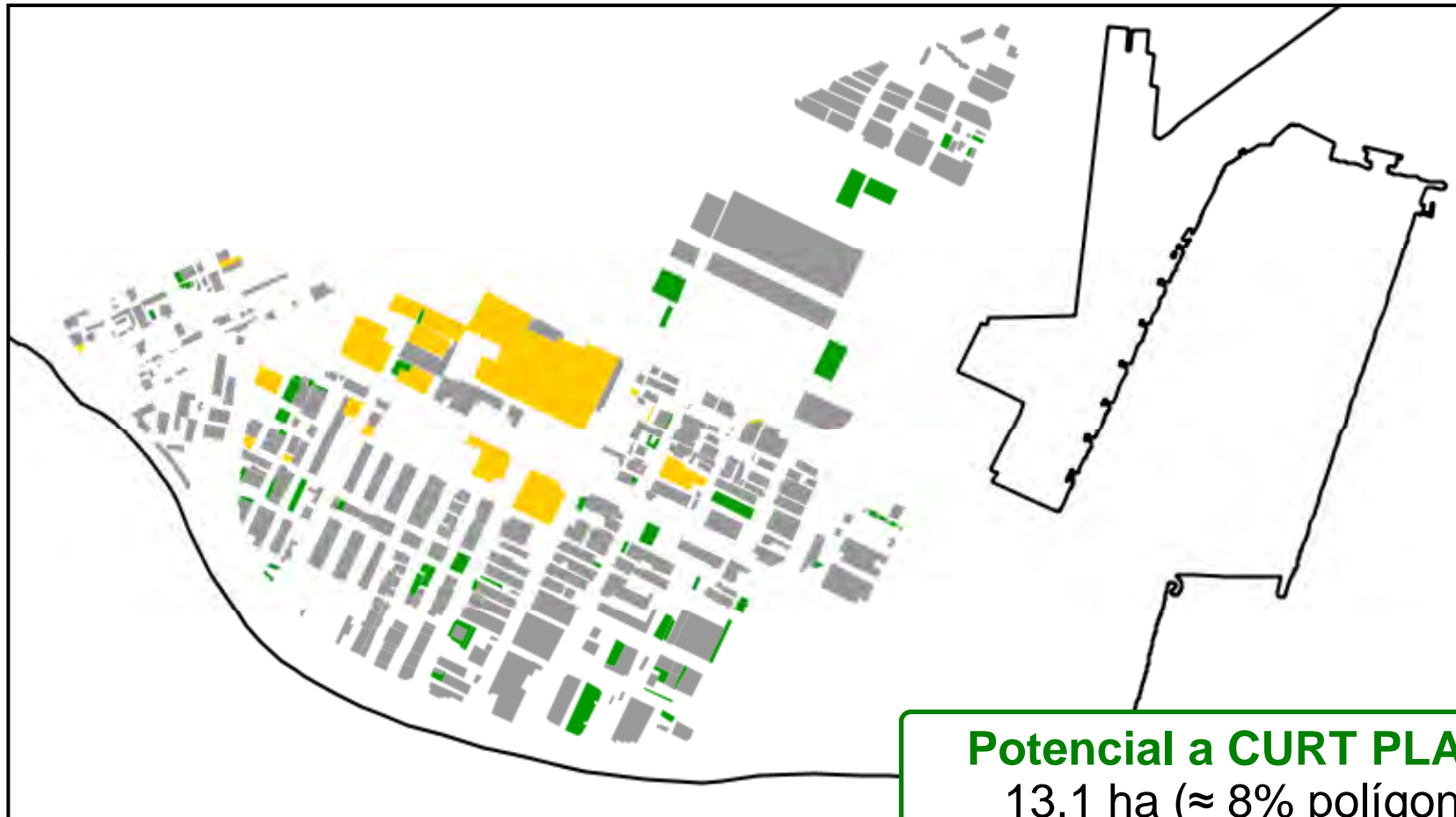

C. Indicadors

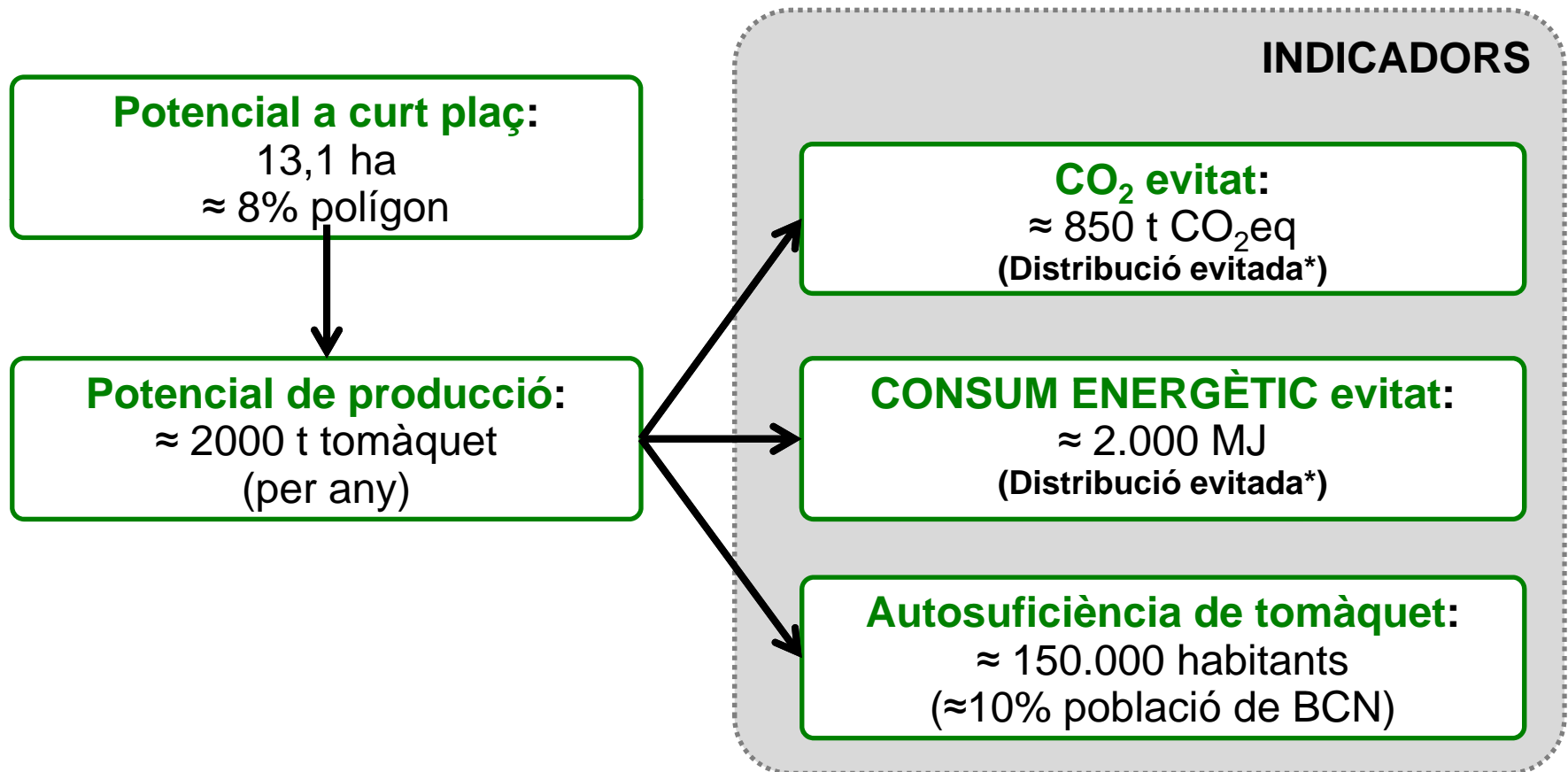

R: Zona Franca

R: Zona Franca

POTENCIALITAT SIG

Potencialitat integració
Treballs interdisciplinaris

GIS – Eines ambientals
ICTA – Altres institucions

Combinació del potencial d'implementació de RTG en parcs industrials de Rubí i la pèrdua de calor per coberta en edificis

Integració:

- Protocol de potencial per hivernacles en coberta
- Dades SIG de termografia de vols nocturns en polígons industrials

Càlcul a escala ciutat del perfil de CO₂ de les ciutats segons la seva morfologia

Integració:

- Dades d'emissions per tipus de material
- Identificació de materials

Exemple: Paviments

Layout for 1 m ² of sidewalk	kg CO ₂ eq./m ² Oliver-Solà et al. (2009c)
	74.3
	19.7

Vegetació i CO₂

Balanç ambiental del territori:

- Identificació de punts d'emissió de CO₂ i d'embornals de CO₂
- Relacionar el tipus de vegetació amb el CO₂
- Cultius i fixació de el CO₂

Gràcies per la seva atenció!

MSc. Esther Sanyé
Dr. Joan Rieradevall

Dr. Jordi Oliver-Solà
Dr. Juan Ignacio Montero

L'aportació dels sistemes d'observació de la Terra a les noves variables climàtiques: local, regional i global
19 de setembre de 2013

